

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 14 lipca 2015 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. stwierdził, że K. K., jako pracownik G. (...) SC nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu i chorobowemu.

Decyzja została wydana na podstawie art.83 ust.1 punkt 1, art.68 ust.1 punkt 1a ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity Dz.U. z 2015 roku, poz.121 ze zm.), art.83§1 k.c. w zw. z art.300 k.p.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy podał, że ubezpieczona K. K. została zatrudniona w dniu 15 grudnia 2010 roku na stanowisku pracownika biurowego w wymiarze 1/2 etatu, od 1 stycznia 2011 roku w pełnym wymiarze czasu pracy. W trakcie 4,5-letniego zatrudnienia ubezpieczona miała pracować jedynie w okresie od 15 grudnia 2010 roku do 19 stycznia 2011 roku, od 27 stycznia 2011 roku do 6 lutego 2011 roku i od 3 października 2014 roku do 31 października 2014 roku. Zakład wskazał, że ubezpieczona została zatrudniona na specjalnie dla niej utworzonym stanowisku. Płatnik prowadząc działalność gospodarczą od 15 listopada 1995 roku dotychczas nie zatrudniał pracownika biurowego. Do obowiązków ubezpieczonej należała m.in. obsługa urządzeń biurowych, odbieranie telefonów, kompletowanie dokumentów, kontakty z klientami, sporządzenie kosztorysów prac. W okresie nieobecności ubezpieczonej jej zdaniami zajmowali się wspólnicy, płatnik nie zatrudnił innego pracownika.

Zdaniem organu rentowego jedynym celem zatrudnienia ubezpieczonej było stworzenie ochrony ubezpieczeniowej w okresie ciąży i uzyskanie świadczeń z ubezpieczenia społecznego z tego tytułu.

Odwołanie od powyższej decyzji złożyła ubezpieczona K. K..

Decyzję zaskarżyła w całości zarzucając jej naruszenie:

- art.18, art.32, art.33 Konstytucji RP poprzez kwestionowanie prawa ubezpieczonej do równego traktowania wobec prawa, kwestionowanie zakazu dyskryminacji umów o pracę zawieranych z kobietami w okresie ciąży, poprzez naruszenie konstytucyjnej zasady opieki państwa nad rodziną, macierzyństwem i rodzicielstwem zgodnie z którą prawo do szczególnej ochrony ze strony władz przysługuje kobietom w okresie pre - i postnatalnym;
- art.65-68 Konstytucji RP poprzez arbitralne i niesprawiedliwe kwestionowanie prawa ubezpieczonej do wolności i swobody wyboru miejsca pracy, prawa do zabezpieczenia społecznego w razie niezdolności do pracy oraz ochrony zdrowia;
- art.13 ust.1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych poprzez uznanie, że ubezpieczona nie podlega ubezpieczeniom społecznym,
- art.83§1 k.c. w zw. z art.300 k.p., w zw. z art.22§1 k.p. poprzez niewłaściwe zastosowanie i uznanie, że w niniejszym przypadku umowa o pracę była zawarta dla pozorów;
- art.10 w zw. z art.73 i 74 k.p.a. poprzez uniemożliwienie ubezpieczonej czynnego udziału w postępowaniu, w tym dostępu do akt sprawy;
- art.7 w zw. z art.80 w zw. z art.180 k.p.a. poprzez niepodjęcie wszelkich czynności niezbędnych do dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego oraz do załatwienia sprawy, dokonanie błędnych ustaleń faktycznych i przyjęcie, że ubezpieczona nie świadczyła pracy na rzecz płatnika.

Nadto zarzuciła organowi rentowemu błąd w ustaleniach faktycznych polegający na dowolnym przyjęciu, że ubezpieczona nie świadczyła pracy a płatnik nie miał potrzeby jej zatrudnienia, że umowa była pozorna, co

doprowadziło do mylnego uznania przez organ rentowy, że ubezpieczona nie podlega ubezpieczeniu emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu od 15 grudnia 2010 roku.

W świetle tak sformułowanych zarzutów wniosła o zmianę w całości decyzji poprzez orzeczenie, że ubezpieczona zgłoszona do ubezpieczeń społecznych jako pracownik zatrudniony na podstawie umowy o pracę przez płatnika składek PPHU (...) s.c. w Ł. podlega ubezpieczeniom społecznym to jest emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu z tytułu zatrudnienia od dnia 15 grudnia 2010 roku, wniosła również o zwrot kosztów procesu.

W uzasadnieniu odwołania podała, że ubezpieczona została zatrudniona przez płatnika składek na podstawie umowy o pracę na okres próbny od 15 grudnia do 31 grudnia 2010 roku w wymiarze 1/2 etatu jako pracownik biurowy z wynagrodzeniem 658,50 zł. 31 grudnia 2010 roku została zawarta umowa na czas określony od 1 stycznia 2011 roku do 31 grudnia 2013 roku w pełnym wymiarze czasu pracy za wynagrodzeniem 1.680 zł. W okresie od 20 do 26 stycznia 2011 roku ubezpieczona była niezdolna do pracy, od 7 lutego do 5 maja 2011 roku niezdolność do pracy przypadła w okresie ciąży. 2 maja 2011 roku ubezpieczona urodziła pierwsze dziecko. Za okres od 2 maja 2011 roku do 2 października 2011 roku ubezpieczonej wypłacono zasiłek macierzyński, a następnie od 3 października 2011 roku do 2 października 2014 roku ubezpieczona przebywała na urlopie wychowawczym. W okresie od 1 grudnia 2014 roku do 13 marca 2015 roku płatnik udzielił ubezpieczonej urlopu bezpłatnego, a od 15 marca 2015 roku ubezpieczona jest niezdolna do pracy i niezdolność ta przypada w okresie drugiej ciąży.

Ubezpieczona jako studentka szukała pracy zostawiając swoje CV. Na ofertę odpowiedział płatnik. Ubezpieczona została zatrudniona jako pracownik biurowy, zatrudnienie nie było pozorne. Płatnik zatrudnił pracownika z uwagi na konieczność rozładowania nawału pracy, odciążenie wspólników od obowiązków niezwiązanych z geodezją, możliwości łatwiejszego kontaktu z klientem, niezdolność do pracy wspólnika G. E.. Płatnik miał dobrą kondycję finansową. Ubezpieczona chciała podjąć pracę, ponieważ potrzebowała pieniędzy oraz ochrony ubezpieczeniowej. Była wówczas panną a ojciec dziecka nie był gotów zająć się ubezpieczoną i jej nienarodzonym dzieckiem. Przed podjęciem pracy ubezpieczona dobrze się czuła, nie było przeciwwskazań do pracy. Ubezpieczona przyjeżdżała do pracy codziennie, podpisywała listy obecności, wywiązywała się ze swoich obowiązków, powierzone jej zadania nie wymagały żadnych specjalistycznych kwalifikacji, za pracę otrzymywała wynagrodzenie.

W odpowiedzi na odwołanie pełnomocnik organu rentowego wniósł o oddalenie odwołania.

Zainteresowani S. G., M. P. (1), M. G. (1) i E. E. przyłączyli się do odwołania.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczona ukończyła liceum ogólnokształcące w 2009 roku.

(świadcstwo – k.41 akt ZUS)

8 października 2010 roku ubezpieczona miała pierwszą wizytę lekarską w związku z ciążą.

(karta ciąży – k.83-84)

Podczas wizyty lekarskiej w dniu 8 grudnia 2010 roku ubezpieczona skarżyła się na bóle promieniujące do podbrzusza i Z. ubezpieczonej oszczędzający tryb życia.

(dokumentacja medyczna – k.92)

W grudniu 2010 roku ubezpieczona była studentką II roku studiów stacjonarnych na Wydziale Biologii i Ochrony (...).

Ubezpieczona poszukiwała pracy zostawiając swoje CV w różnych firmach. Na ofertę ubezpieczonej odpowiedział płatnik PPHU (...) spółka cywilna S. G., E. E..

(zeznania ubezpieczonej min.00:03:38 protokół z 7.03.2016 r. w zw. z min.00:10:11 protokół z 6.06.2016 r.)

Płatnik (...) SC prowadzi działalność geodezyjną, zajmuje się wytyczaniem, inwentaryzacją urządzeń podziemnych, obsługą budów oraz opracowaniem wyników pomiarów.

W 2010 roku współnikami spółki byli S. G. i G. E.. G. E. zajmowała się opracowywaniem pomiarów. Nie zajmowała się pracami biurowymi, nie sporządzała kosztorysów, zleceń, nie zanosila dokumentacji do urzędów. Prace biurowe były prowadzone przez S. G.. S. G. nie poszukiwał pracownika biurowego, ale odpowiedział na ofertę ubezpieczonej.

(zeznania S. G. min.00:25:00-00:46:51 protokół z 7.03.2016 r. w zw. z min.00:13:38-00:16:27 protokół z 6.06.2016 r.)

W maju 2011 roku ze spółki wystąpiła G. E. i na jej miejsce wstąpiła M. G. (1). Przejęła ona część obowiązków G. E., zanosila dokumenty do urzędów. M. G. (1) była współnikiem spółki do sierpnia 2013 roku

(zeznania S. G. min.00:25:00-00:46:51 protokół z 7.03.2016 r. w zw. z min.00:13:38-00:16:27 protokół z 6.06.2016 r.)

W dniu 15 grudnia 2010 roku płatnik zawarł z ubezpieczoną umowę o pracę na okres próbny do 31 grudnia 2010 roku. Ubezpieczona została zatrudniona na stanowisku pracownika biurowego w wymiarze 1/2 etatu, za wynagrodzeniem 658,50 zł.

W dniu 15 grudnia 2010 roku ubezpieczona odbyła szkolenie bhp wstępne i stanowiskowe.

(umowa o pracę - k.2 akt osobowych część, k.47, karta szkolenia bhp - k.5 akt osobowych część, k.47)

Do obowiązków ubezpieczonej należało: sumienne i dokładne wykonywanie zadań związanych z obsługą klientów biura, nadzór nad dokumentami firmowymi z którymi miała styczność, organizowanie pracy w sposób zapewniający prawidłowe i racjonalne funkcjonowanie biura, dbałość o zabezpieczenie mienia, przestrzeganie przepisów bhp, obsługa urządzeń biurowych, przyjmowanie zleceń klientów, odbieranie telefonów, sporządzanie kosztorysów prac, wprowadzanie danych do pomiarów, kompletowanie dokumentacji, wystawianie faktur, dostarczanie dokumentów do (...) Ośrodka (...).

(zakres obowiązków - k.6 akt osobowych część, k.47)

W dniu 31 grudnia 2010 roku płatnik zawarł z ubezpieczoną umowę o pracę na czas określony od 1 stycznia 2010 roku do 31 grudnia 2013 roku. Ubezpieczona została zatrudniona na stanowisku pracownika biurowego w wymiarze 1 etatu, za wynagrodzeniem 1.386 zł.

(umowa o pracę - k.7 akt osobowych część, k.47)

Od dnia 20 do 26 stycznia 2011 roku ubezpieczona była niezdolna do pracy. Zaświadczenie lekarskie z powodu choroby w związku z ciążą był wystawione od dnia 9 lutego 2011 roku. Do dnia porodu 2 maja 2011 roku ubezpieczona była nieprzerwanie niezdolna do pracy.

(dokumentacja medyczna - k.92)

W roku akademickim 2010/2011 i 2011/2012 ubezpieczona korzystała z urlopu dziekańskiego w semestrze IV i V.

(zaświadczenie - k.64)

Do dnia 2 października 2011 roku ubezpieczona była na urlopie macierzyńskim. W dniu 14 września 2011 roku ubezpieczona złożyła wniosek o udzielenie jej urlopu wychowawczego w okresie od 3 października 2011 roku do 31 grudnia 2013 roku.

(wnioski - k.10-12 akt osobowych część B, k.47)

2 lipca 2013 roku ubezpieczona ukończyła studia stacjonarne na Wydziale Biologii i Ochrony (...) na kierunku biotechnologii.

(kserokopia dyplomu – k.14 akt osobowych, część B – k.47)

Kolejna umowa o pracę została zawarta w dniu 31 grudnia 2013 roku na czas określony od 1 stycznia 2014 roku do 31 grudnia 2016 roku. Ubezpieczona została zatrudniona w pełnym wymiarze czasu pracy jako pracownik biurowy za wynagrodzeniem 1.680 zł.

(umowa o pracę – k.16 akt osobowych część, k.47)

W dniu 31 grudnia 2013 roku ubezpieczona wniosła o udzielenie jej urlopu wychowawczego na okres do 2 października 2014 roku.

(wniosek – k.17 akt osobowych część B, k.47)

Płatnik udzielił ubezpieczonej urlopu wychowawczego na okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2014 roku.

(zaświadczenie – k.18 akt osobowych część B, k.47)

3 października 2014 roku ubezpieczona zwróciła się do pracodawcy z prośbą o zmianę wymiaru czasu pracy do 1/10 etatu w okresie do 31 stycznia 2015 roku.

(podanie – k.19, oświadczenie płatnika – k.20, akt osobowych część B, k.47)

W dniu 3 października 2014 roku płatnik zawarł z ubezpieczoną aneks o umowy o pracę, ubezpieczona została zatrudniona w wymiarze 1/10 etatu za wynagrodzeniem 168 zł.

(aneks – k.21 akt osobowych część B, k.47)

W dniu 3 października 2014 roku ubezpieczona odbyła szkolenie bhp.

(karta szkolenia bhp – k.22 akt osobowych część B, k.47)

Ubezpieczona przedłożyła zaświadczenie lekarskie z 2 października 2014 roku, że jest zdolna do wykonywania pracy.

(zaświadczenie – k.23 akt osobowych część B, k.47)

Do obowiązków ubezpieczonej należało: sumienne i dokładne wykonywanie zadań związanych z obsługą klientów biura, nadzór nad dokumentami firmowymi z którymi miała styczność, organizowanie pracy w sposób zapewniający prawidłowe i racjonalne funkcjonowanie biura, dbałość o zabezpieczenie mienia, przestrzeganie przepisów bhp, dbałość o higienę i estetykę na stanowisku pracy i w obrębie biura, utrzymanie czystości w obrębie biura, przestrzeganie przepisów o ochronie tajemnicy służbowej, obsługa urządzeń biurowych, przyjmowanie zleceń klientów, odbieranie telefonów, sporządzanie kosztorysów prac, wprowadzanie danych do pomiarów, kompletowanie dokumentacji.

(zakres obowiązków - k.24 akt osobowych część, k.47)

Ubezpieczona miała zająć się zanoszeniem dokumentów do (...) Ośrodka (...).

(zeznania S. G. min.00:25:00-00:46:51 protokół z 7.03.2016 r. w zw. z min.00:13:38-00:16:27 protokół z 6.06.2016 r.)

W dniu 28 listopada 2014 roku ubezpieczona wystąpiła o udzielenie jej urlopu bezpłatnego w okresie od 1 grudnia 2014 roku do 13 marca 2015 roku.

(podanie – k.25 akt osobowych część, k.47)

Podczas wizyty lekarskiej w dniu 30 stycznia 2015 roku stwierdzono u ubezpieczonej stan powyżej 6 tygodnia ciąży.

(dokumentacja lekarska – k.90)

31 stycznia 2015 roku płatnik zawarł z ubezpieczoną aneks do umowy o pracę na podstawie którego ubezpieczona została zatrudniona od 1 lutego 2015 roku w pełnym wymiarze czasu pracy za wynagrodzeniem 1.750 zł.

(aneks – k.27 akt osobowych część B, k.47)

15 marca 2015 roku ubezpieczona była hospitalizowana. Ubezpieczona była niezdolna do pracy do dnia porodu, do dnia 28 września 2015 roku.

(dokumentacja medyczna – k.95)

Ubezpieczona potwierdzała otrzymanie wynagrodzenia podpisując listę płac.

(listy płac – k.28-35 akt ZUS)

Ubezpieczona podpisywała listę obecności.

(listy obecności – k.23-27 akt ZUS)

W grudniu 2010 roku Płatnik zatrudniał M. P. (1) na podstawie umowy o pracę. M. P. (1) pracował w godzinach od 7:00 do 15:00.

(okoliczność bezsporna, listy płac – k.27, 28 akt ZUS)

Od 2014 roku M. P. (1) jest (...) spółki (...).

(zeznania M. P. (1) min.00:20:43-00:23:46 protokół z 7.03.2016 r. w zw. z min.00:16:27 protokół z 6.06.2016 r.)

Ubezpieczona nie przedstawiła zaświadczenia o braku przeciwwskazań do wykonywania pracy.

(zeznania ubezpieczonej min.00:03:38-00:12:02 protokół z 7.03.2016 r. w zw. z min.00:10:11 protokół z 6.06.2016 r.)

Płatnik osiągał następujący dochód:

- w 2010 roku w wysokości 103.290,77 zł,
- w 2011 roku w wysokości 122.570,56 zł,
- w 2012 roku w wysokości 44.897,71 zł,
- w 2013 roku w wysokości 142.763,32 zł,
- w 2014 roku w wysokości 146.984,25 zł.

W grudniu 2010 roku przychód wyniósł 26.285 zł a koszty 8.678,25 zł, w styczniu 2011 roku przychód wyniósł 1.000 zł a koszty 5.281,82 zł, w lutym 2011 roku przychód wyniósł 2.933,01 zł a koszty 6.686,92 zł.

W październiku 2014 roku przychód wyniósł 14.121,04 zł a koszty 4.487,81 zł, w listopadzie 2014 roku przychód wyniósł 3.096,01 zł a koszty 4.487,81 zł.

(zestawienie – k.21-22 akt ZUS, k.42-46)

Ubezpieczona podpisała kosztorysy prac geodezyjnych w dniach: 15 grudnia 2010 roku (2), w dniu 20 grudnia 2010 roku (1), w dniu 10 stycznia 2011 roku (2), 17 stycznia 2011 roku (1), w dniu 1 lutego 2011 roku (1), w dniu 4 lutego 2011 roku (1), w dniu 17 października 2014 roku (2), 14 listopada 2014 roku (1), 31 października 2011 roku (1). Sporządzenie kosztorysu zajmuje około 15-20 minut.

(kosztorysy – k.138, zeznania S. G. min.00:25:00-00:46:51 protokół z 7.03.2016 r. w zw. z min.00:13:38-00:16:27 protokół z 6.06.2016 r.)

Ubezpieczona miała zanosić dokumenty do (...) Ośrodka (...), co zajmowało do 2 godzin, robiła drobne zakupy do biura.

(zeznania S. G. min.00:46:51-01:03:30 protokół z 7.03.2016 r. w zw. z min.00:13:38-00:16:27 protokół z 6.06.2016 r.)

Ubezpieczona miała dojeżdżać do Ł. z I. O.. Dwa razy w tygodniu zostawała na noc u swojego ojca R. A..

(zeznania świadków I. O. min.01:03:13-01:10:41, R. A. min.01:11:02-01:13:38 protokół z 7.03. (...).)

G. E. – współnik płatnika była niezdolna do pracy: od 29 maja do 26 listopada 2009 roku, od 23 marca do 2 kwietnia 2010 roku, od 7 do 31 lipca 2010 roku, od 18 sierpnia 2010 roku do 14 kwietnia 2011 roku.

(zaświadczenie – k.51)

W okresie nieobecności ubezpieczonej płatnik nie zatrudniał innego pracownika.

(zeznania S. G. min.00:13:38-00:16:27 protokół z 6.06.2016 r.)

M. G. (1) jest geodetą. W okresie gdy była (...) spółki (...) wykonywała pomiary, jeździła do urzędu geodezji, zносиła operaty, uiszczala opłaty, zgłaszała roboty geodezyjne, wyszukiwała szkice, opisy topograficzne, punkty pomocnicze, wypożyczała operaty.

(zeznania M. G. (1) min.00:11:27-00:14:34 protokół z 19.12.2016 r.)

Ubezpieczona korzystała z urlopu wypoczynkowego za 2015 i 2016 rok w okresie od 28 września do 29 listopada 2016 roku. Wynagrodzenie za czas urlopu otrzymała raz pod koniec listopada 2016 roku, w kwocie ponad 2000 zł.

(zeznania ubezpieczonej min.00:35:34-00:37:19 protokół z 19.12.2016 r., zeznania S. G. min.00:37:19-00:38:55 protokół z 19.12.2016 r.)

Powyższy stan faktyczny został ustalony na podstawie ww. dowodów z dokumentów których strony nie kwestionowały.

Ze złożonych w toku postępowania dokumentów w postaci list płac i list obecności nie wynika, że ubezpieczona wykonywała pracę. Dokumenty te zostały podpisane przez ubezpieczoną, bez wskazywania godzin pracy. Drugi z pracowników M. P. (1) na listach obecności wpisywał godziny pracy. Zatem lista obecności nie jest w przypadku ubezpieczonej kompletna i wobec braku ewidencji czasu pracy nie można ustalić w jakich godzinach ubezpieczona pracowała. Ubezpieczona w grudniu 2010 roku była studentką II roku studiów stacjonarnych i z pewnością musiała brać udział chociażby w obowiązkowych zajęciach. Ubezpieczona wskazała, iż mogła tak ustalić zajęcia aby nie kolidowały z pracą. Ubezpieczona podejmując pracę znała plan zajęć. Twierdzenia ubezpieczonej, że mogła zmienić grupę w trakcie trwającego semestru nie zostały potwierdzone żadnymi dowodami. Ubezpieczona nie przedstawiła żadnego dokumentu z którego wynikałoby, że otrzymała zgodę na zmianę grup zajęciowych.

Ubezpieczona podpisywała listy płac, potwierdzając otrzymanie wynagrodzenia, natomiast M. P. (1) list płac nie podpisywał. Brak podpisów M. P. (1) na listach płac wskazuje na to, iż pracodawca takich podpisów nie wymagał. Trudno przyjąć, że jeden z pracowników podpisuje listy płac a drugi nie. W ocenie Sądu podpis ubezpieczonej na

liście płac został złożony jedynie na potrzeby niniejszego postępowania w celu uprawdopodobnienia twierdzeń, że wykonywała pracę.

W toku postępowania przed organem rentowym płatnik nie załączył podpisanych przez ubezpieczoną kosztorysów, dowodów wewnętrznych, dokumenty te zostały złożone wraz z odpowiedzią na odwołanie i z tych względów wątpliwości Sądu budzi data sporządzenia tych dokumentów.

W toku postępowania przed organem rentowym nie zostały również załączone dokumenty dotyczące wniosku o obniżenie wymiaru czasu pracy do 1/10 etatu, wniosku o udzielenie urlopu bezpłatnego. Dodatkowo należy wskazać, iż płatnik złożył dokumenty rozliczeniowe, z których wynika, że ubezpieczona miała być na urlopie bezpłatnym od 3 października 2014 roku, a następnie dokument ten został skorygowany przez zmianę okresu na od 1 grudnia 2014 roku.

Dokonując oceny zeznań G. E. należy wskazać, iż zeznania te nie są spójne z zeznaniami S. G. co do zakresu obowiązków nowozatrudnionego pracownika. G. E. zeznała, że pracownik miał zająć się jej obowiązkami, zaś z zeznań S. G. wynika, że pracownik był potrzebny do odciążenia go w pracy, bowiem G. E. nie zajmowała się sprawami biurowymi, nie zanosila dokumentów do urzędów, nie wykonywała kosztorysów.

M. G. (2) nie знаła ubezpieczonej, w okresie gdy była współnikiem spółki ubezpieczona była na zwolnieniu lekarskim.

Z zeznań ubezpieczonej wynika, że zajmowała się kompletowaniem dokumentów, zanoszeniem ich do Ośrodka (...), odbierała telefony, wystawiała kosztorysy i wystawiała faktury, że polecenia otrzymywała do S. G.. Podawany przez ubezpieczoną zakres prac jakie miała wykonywać jest bardzo ogólny, ubezpieczona szczegółowo nie podała jakie konkretnie dokumenty zanosila do (...) Ośrodka Geodezji, czy dokonywała opłat, czym konkretnie zajmowała się w czasie pracy. Nadto z zeznań zainteresowanego S. G. wynika, iż w okresie zatrudnienia ubezpieczonej w wymiarze 1/10 etatu do jej obowiązków należało przede wszystkim dostarczanie dokumentów do urzędu. Dokumenty te miały być przygotowane. Zeznania te nie znajdują potwierdzenia w przekazanym ubezpieczonej zakresie obowiązków z dnia 3 października 2014 roku, w którym prace związane z dostarczaniem dokumentów do (...) Ośrodka Geodezji nie zostały wymienione.

Z zeznań świadków R. A. i I. O. wynika, że ubezpieczona przyjeżdżała do Ł., do pracy. Świadkowie nie mają wiedzy czym ubezpieczona się zajmowała. Dodatkowo w okresie od 15 do 31 grudnia 2010 roku ubezpieczona miała pracować na 1/2 etatu. Świadek I. O. zeznała, że razem dojeżdżały do pracy i razem wracały. Niemniej jednak w grudniu 2010 roku ubezpieczona i I. O. pracowały w różnych godzinach – świadek do 16:00 - 16:30, a ubezpieczona do 12:00. Świadek zeznała, że nie wracały razem do domu, gdy ubezpieczona musiała zostać na uczelni. Zeznania te prowadzą do wniosku, że w tych dniach w grudniu 2010 roku w których świadek wracała razem z ubezpieczoną, ubezpieczona musiałaby czekać na świadka co najmniej 4 godziny. Dodatkowo świadek R. A. - ojciec ubezpieczonej zeznał, że dwa razy w tygodniu ubezpieczona zostawała u niego na noc, zatem ewentualne dojazdy z I. O. musiały być sporadyczne.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie jest niezasadne.

Zgodnie z treścią art.6 ust.1 punkt 1, art.8 ust.1 i art.11 ust.1 i art.12 ust.1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity Dz.U. z 2016 roku, poz.963) pracownicy, to jest osoby pozostające w stosunku pracy, podlegają obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym.

Definicja pracownika na gruncie prawa ubezpieczeń społecznych została zawarta w przepisie art.8 ust.1 ww. ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, który stanowi, iż za pracownika uważa się osobę pozostającą w stosunku pracy. Pojęcie stosunku pracy, o jakim mowa w art.8 ust.1 ww. ustawy jest równoznaczne z pojęciem stosunku pracy definiowanym przez art. 22 k.p. (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 lipca 2005 roku, I UK 296/04, OSNP 2006/9-10/157).

Stosownie do treści art.22§1 k.p. przez nawiązanie stosunku pracy pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę, a pracodawca do zatrudniania pracownika za wynagrodzeniem.

Spór w niniejszej sprawie sprowadza się do ustalenia, czy ubezpieczona K. K. faktycznie świadczyła pracę na rzecz PPHU (...) spółki cywilnej w Ł., czy też strony zawarły kwestionowaną umowy o pracę wyłącznie w celu wyłudzenia świadczeń z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, a więc dla pozorów, ewentualnie czy czynność ta nie zmierzała do obejścia prawa i nie była sprzeczna z zasadami współżycia społecznego.

O pozorności umowy o pracę wnioskować należy z całokształtu okoliczności dotyczących momentu zawarcia umowy, jak i przez pryzmat zdarzeń późniejszych.

W niniejszej sprawie płatnik składek zawarł w dniu 15 grudnia 2010 roku z ubezpieczoną K. K. umowę o pracę na okres próbny do 31 grudnia 2010 roku. Ubezpieczona została zatrudniona na jako pracownik biurowy, w wymiarze 1/2 etatu za wynagrodzeniem 658,50 zł, które odpowiadało połowie minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2010 roku.

Ocena realizacji zwartej przez ubezpieczoną i płatnika umowy o pracę wskazuje na to, że strony zawarły umowę o pracę, której nie miały zamiaru realizować.

Ubezpieczona została zatrudniona na nowo utworzonym stanowisku – pracownika biurowego. Płatnik, jak wynika z zeznań S. G. nie poszukiwał pracownika. W tym czasie w spółce był zatrudniony M. P. (2) jako geodeta. Natomiast drugi ze wspólników E. E. przebywała często na zwolnieniach lekarskich w 2009 i 2010 roku, a od 17 października 2010 roku była niezdolna do pracy do 17 kwietnia 2011 roku. Ani w okresie wcześniejszych nieobecności G. E. w 2009 roku (od 29 maja do 26 listopada) ani w 2010 roku płatnik nie zatrudnił pracownika do obsługi biura.

W okresie nieobecności ubezpieczonej w pracy płatnik nie zatrudnił innego pracownika, obsługą biura zajmował się S. G., a od maja 2011 roku także drugi ze wspólników M. G. (1). N. pracownika na miejsce ubezpieczonej oznacza, że spółka w rzeczywistości nie potrzebowała pracownika do obsługi biura, a prace mogły być wykonywane jak dotychczas przez S. G.,

W toku postępowania ubezpieczona nie wykazała jakie wykonywała czynności. Z ustaleń Sądu wynika, że nie przejęła obowiązków E. E., bowiem zainteresowana nie dostarczała dokumentów do urzędów, nie obsługiwała biura. Przedłożone przez ubezpieczoną kosztorysy budzą wątpliwości co do daty ich sporządzenia. Nadto nie ma żadnych dowodów z których wynikałoby, w jakich godzinach ubezpieczona świadczyła pracę – podpisując listę płac nie wpisywała godzin pracy, a takie adnotacje zamieszczał M. P. (1).

Ubezpieczona nie przedstawiła również dowodów, z których wynikałoby, że składała jakiegokolwiek dokumenty w (...) Ośrodku Geodezji.

Jak wynika z zakresu obowiązków z dnia 15 grudnia 2010 roku ubezpieczona miała przyjmować zlecenia do klientów, wprowadzać dane do pomiarów, wystawiać faktury. W tym zakresie ubezpieczona również nie przedstawiła żadnych dowodów.

Powyższe okoliczności wskazują na to, że ubezpieczona nie wykonywała pracy w ramach zawartej umowy o pracę.

Dodatkowo należy wskazać, iż ubezpieczona przed podjęciem zatrudnienia nie miała innego tytułu do ubezpieczenia. Podczas wizyty lekarskiej w dniu 8 grudnia 2010 roku ubezpieczona skarżyła się na bóle promieniujące do podbrzusza i lekarz zalecił oszczędzający tryb życia. Zatem twierdzenia ubezpieczonej, że w ciąży czuła się dobrze i mogła podjąć pracę pozostają w sprzeczności z dokumentacją lekarską. Ubezpieczona nie przedstawiła zaświadczenia o braku przeciwwskazań do wykonywania pracy.

Ubezpieczona pracowała do 19 stycznia 2011 roku, a następnie od 20 do 26 stycznia była niezdolna do pracy z powodu choroby, od 9 lutego 2011 roku do dnia porodu (2 maja 2011 roku) ubezpieczona również była niezdolna do pracy.

Jak wynika z ustaleń Sądu ubezpieczona nie wykonywała pracy do 3 października 2014 roku. Od tego dnia po zakończeniu urlopu wychowawczego, ubezpieczona podjęła pracę w wymiarze 1/10 etatu. Ubezpieczona co piątek miała dostarczać wcześniej przygotowane dokumenty do (...) Ośrodka Geodezji. W tym zakresie poza twierdzeniami ubezpieczonej i zainteresowanego S. G. nie zostały przedstawione żadne dowody, a dodatkowo w zakresie obowiązków przekazanych ubezpieczonej 3 października 2014 roku nie wskazano, że będzie zajmować się dostarczaniem dokumentów do (...) Ośrodka Geodezji. Od 1 grudnia 2014 roku do 13 marca 2015 roku ubezpieczona przebywała na urlopie bezpłatnym, a od 15 marca 2015 roku była niezdolna do pracy z powodu choroby przypadającej w okresie ciąży. W trakcie urlopu bezpłatnego 31 stycznia 2015 roku, w następnym dniu po wizycie lekarskiej potwierdzającej ciążę (która odbyła się 30 stycznia 2015 roku), ubezpieczonej zmieniono wymiar czasu pracy z 1/10 do 1 etatu. S. G. nie wyjaśnił przyczyn zmiany wymiaru czasu pracy ubezpieczonej. Decyzja ta, podjęta w trakcie urlopu bezpłatnego ubezpieczonej, nie miała ekonomicznego uzasadnienia.

Po urodzeniu drugiego dziecka ubezpieczona nie wróciła do pracy. W okresie od 28 września do 29 listopada 2016 roku miała korzystać z urlopu wypoczynkowego. Na rozprawie w dniu 19 grudnia 2016 roku ubezpieczona nie potrafiła wskazać w jakiej wysokości otrzymała wynagrodzenie za czas urlopu. Zeznała, że zostało jej wypłacone jednorazowo. Natomiast zgodnie z obowiązującą umową o pracę wynagrodzenie powinno być płatne do 30 dnia każdego miesiąca.

Wbrew twierdzeniom zainteresowanego sytuacja finansowa spółki w okresie zatrudnienia ubezpieczonej w styczniu i w lutym 2011 roku nie była dobra (choć zarówno 2010 jak i 2011 roku spółka zakończyła zyskiem), bowiem koszty prowadzenia działalności w tym okresie znacznie przekraczały przychód.

Ubezpieczona zawierając umowę o pracę wiedziała, że jest w ciąży. Nie miała żadnego tytułu do ubezpieczenia i wynikającego z niego prawa do świadczeń w razie choroby i macierzyństwa. W czasie realizacji umowy była studentką II roku studiów dziennych na kierunku biotechnologia, co wiązało się z koniecznością uczestnictwa w zajęciach i przygotowaniem do egzaminów, co z kolei z pewnością ograniczało czas jaki ubezpieczona mogła poświęcić na pracę.

Reasumując, z zebranego w sprawie materiału dowodowego, oceny zawartej umowy o pracę, sposobu jej wykonywania zarówno przed okresem niezdolności ubezpieczonej do pracy, jak i po 3 października 2014 roku, wynika, że ubezpieczona i płatnik składek zawarli umowę o pracę, której nie mieli zamiaru realizować. Umowa ta została zawarta jedynie w celu uzyskania przez ubezpieczoną ochrony ubezpieczeniowej w związku z ciążą i macierzyństwem. Ocena zebranego w sprawie materiału dowodowego prowadzi do wniosku, że był to jedyny cel zawarcia umowy o pracę.

Zgodnie z art.83§1 k.c. w zw. z art.300 k.p. nieważne jest oświadczenie woli złożone drugiej stronie za jej zgodą dla pozorów. Z czynnością prawną pozorną mamy do czynienia wówczas, gdy występują łącznie, następujące warunki: oświadczenie woli musi być złożone tylko dla pozorów, oświadczenie woli musi być złożone drugiej stronie, adresat oświadczenia woli musi zgadzać się na dokonanie czynności prawnej jedynie dla pozorów, czyli być aktywnym uczestnikiem stanu pozorności. Pierwsza i zasadnicza cecha czynności pozornej wyraża się brakiem zamiaru wywołania skutków prawnych, jakie prawo łączy z tego typu i treścią złożonego oświadczenia. Jest to zatem z góry świadoma sprzeczność między oświadczonymi a prawdziwymi zamiarami stron, czyli upozorowanie przez strony na zewnątrz i wytworzenie przeświadczenia dla określonego kręgu (otoczenia), nie wyłączając organów władzy publicznej, że czynność o określonej treści została skutecznie dokonana. Jednakże zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego, wyrażonym w wyroku z 14 marca 2001 roku (sygn. akt III UKN 258/00, OSNAP 2002/21/527), nie można przyjąć pozorności oświadczeń woli o zawarciu umowy o pracę, gdy pracownik podjął pracę i ją wykonywał, a pracodawca świadczenie to przyjmował. Nie wyklucza to rozważenia, czy w konkretnym przypadku zawarcie umowy zmierzało do obejścia prawa (art.58§1 k.c. w związku z art. 300 k.p.).

W wyroku z dnia 2 lipca 2008 roku (II UK 334/07, Lex nr 531865) Sąd Najwyższy wskazał, iż w sytuacji, gdy wolą stron zawierających umowę było faktyczne nawiązanie stosunku pracy i doszło do świadczenia pracy za

wynagrodzeniem, sama świadomość jednej ze stron umowy, a nawet obu stron, co do wystąpienia w przyszłości zdarzenia uprawniającego do świadczeń z ubezpieczenia społecznego, nie daje podstawy do uznania, że umowa miała na celu obejście prawa. Ocena taka nie odnosi się jednak do sytuacji gdy podejmowane czynności w ramach zawartej umowy o pracę nie mają na celu rzeczywistej realizacji tej umowy, a jedynie uwiarygodnienie jej świadczenia – innymi słowy są czynnościami pozornymi, fikcyjnymi - pracownik udaje, że wykonuje jakieś czynności jedynie po to, aby stworzyć dowody jej świadczenia.

W ocenie Sądu celem podjętych przez ubezpieczoną działań było uzyskanie świadczeń z ubezpieczenia społecznego w związku z ciężką i macierzyństwem. Nawet jeżeli nie można zarzucić ubezpieczonej takiego działania, to z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika, iż umowa o pracę nie była wykonywana. Wprawdzie płatnik składek założył akta osobowe, ubezpieczona podpisywała listy płac, to jednak w ocenie Sądu dokumenty te nie świadczą o wykonywaniu pracy. Stworzenie tej dokumentacji miało jedynie uprawdopodobnić świadczenie pracy. Do ustalenia, że doszło do powstania między stronami stosunku pracy nie jest wystarczające spełnienie warunków formalnych zatrudnienia, a konieczne jest ustalenie, że strony miały zamiar wykonywać obowiązki stron stosunku pracy, wynikające z umowy o pracę i to czyniły.

W ocenie Sądu strony umowy musiały mieć świadomość tego, że umowa nie będzie ich obowiązywać, a ich ewentualne zobowiązania z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne będą krótkotrwałe.

Nawiązanie stosunku pracy, którego elementami są zobowiązanie się pracownika do wykonywania pracy i zobowiązanie pracodawcy do wypłacania wynagrodzenia, nie było rzeczywistym celem stron. Stronom chodziło o uzyskanie świadczeń z ubezpieczenia chorobowego i temu celowi podporządkowały skonstruowanie określonej sytuacji prawnej, a umowa o pracę stanowić miała przede wszystkim narzędzie do realizacji tego celu. Fikcyjne, czyli tylko pozorne zawarcie umowy o pracę nie mogło stanowić podstawy do objęcia obowiązkowymi ubezpieczeniami pracowników.

Przedstawione wyżej rozważania jednoznacznie wskazują, iż zawarta umowa o pracę i sposób jej realizacji nie odpowiada treści art.22 k.p. Umowa ta jest zatem nieważna z uwagi na jej pozorność (art.83§1 k.c.).

Gdyby nawet uznać, że ubezpieczona w jakimś zakresie świadczyła pracę i umowa o pracę nie była pozorna to wykonywanie przedmiotowej umowy podlegałoby także ocenie z punktu widzenia zasad współzycia społecznego.

Stosownie do treści art.58§1 k.c. w zw. z art.300 k.p. czynność prawna sprzeczna z ustawą albo mająca na celu obejście ustawy jest nieważna, chyba że właściwy przepis przewiduje inny skutek, w szczególności ten, iż na miejsce nieważnych postanowień czynności prawnej wchodzi odpowiednie przepisy ustawy.

O czynności prawnej mającej na celu obejście ustawy można mówić wówczas, gdy czynność taka pozwala na uniknięcie zakazów, nakazów lub obciążeń wynikających z przepisu ustawy i tylko z takim zamiarem została dokonana. Nie jest natomiast obejściem prawa dokonanie czynności prawnej w celu osiągnięcia skutków, jakie ustawa wiąże z tą czynnością prawną. Skoro z zawarciem umowy o pracę ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych wiąże obowiązek ubezpieczenia emerytalno-rentowego, chorobowego i wypadkowego, podjęcie zatrudnienia w celu objęcia ubezpieczeniem i ewentualnego korzystania ze świadczeń z tego ubezpieczenia nie może być kwalifikowane jako obejście prawa.

Należy także wskazać, iż czynność prawna mająca na celu obejście przepisów ustawy polega na takim ukształtowaniu jej treści, które z punktu widzenia formalnego nie sprzeciwia się ustawie, ale w rzeczywistości zmierza do zrealizowania celu, którego osiągnięcie jest przez nią zakazane. W odniesieniu do umowy o pracę o obejściu prawa mówić można w sytuacji, gdy strony działając w zamiarze nawiązania stosunku pracy określają wzajemne prawa i obowiązki w sposób zgodny z prawem i zasadami współzycia społecznego, jednak celem ich działania nie jest uzyskanie świadczeń w postaci pracy i wynagrodzenia, a jedynie osiągnięcie innych korzyści, które prawo wiąże z istnieniem stosunku pracy np. uzyskanie ochrony ubezpieczeniowej na wypadek choroby czy macierzyństwa. Należy bowiem podkreślić, iż intencją ustawodawcy jest, aby cel zawarcia umowy o pracę stanowiło nawiązanie stosunku pracy, a jedynie rezultatem

i pośrednim celem zatrudnienia było uzyskanie wskazanych korzyści. Tymczasem przy założeniu, że strony zawarły umowę o pracę należałoby uznać, iż w rozpoznawanej sprawie cele te uległy odwróceniu. Stronom chodziło bowiem o uzyskanie świadczeń z ubezpieczenia społecznego i temu celowi podporządkowały konstruowanie określonej sytuacji prawnej – umowa o pracę stanowić miała przede wszystkim narzędzie realizacji tego celu. W przedmiotowym postępowaniu bezspornie wykazane zostało, że sporna umowa o pracę została zawarta, gdy obie strony wiedziały jakie warunki musi spełnić ubezpieczona, aby otrzymać świadczenia z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa.

Podkreślić przy tym trzeba, że zarówno przepisy prawa pracy, prawa ubezpieczeń społecznych, jak i przepisy ustrojowe pozwalają tak kształtować elementy stosunku pracy, jaka jest wola stron. Powyższa kwestia przestaje być tylko sprawą stron nawiązujących stosunek pracy, gdy po uregulowaniu niespełna jednomiesięcznych składek przerzuca się ciężar wypłaty świadczeń na fundusz dysponujący publicznymi pieniędzmi, którymi zarządza Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

W systemie ubezpieczeń społecznych obowiązuje zasada solidaryzmu. Solidaryzm oznacza urzeczywistnienie idei samopomocy społecznej poprzez udzielanie świadczeń osobom znajdującym się w potrzebie, z funduszu wypracowanego wspólnym wysiłkiem ubezpieczonych. Oznacza to, że płacą wszyscy, a korzystają tylko ci którzy zostali dotknięci ryzykiem socjalnym. (por. W. Muszalski Ubezpieczenie społeczne, Warszawa 2004). Tymczasem działania płatnika i ubezpieczonej zmierzały do tego, aby osiągnąć nieuzasadnione świadczenia z systemu ubezpieczeń społecznych kosztem innych osób ubezpieczonych.

Na podstawie zawartych umów o pracę w okresie od 15 grudnia 2010 roku do 19 grudnia 2016 roku (do dnia zamknięcia rozprawy) ubezpieczona miałyby wykonywać pracę od 15 grudnia 2010 roku do 19 stycznia 2011 roku, od 27 stycznia 2011 roku do 6 lutego 2011 roku oraz od 3 października do 30 listopada 2014 roku, przy czym w ostatnim okresie w wymiarze 1/10 etatu. Jak wyżej wskazano, ani przed zatrudnieniem ubezpieczonej ani w okresie jej nieobecności płatnik nie zatrudniał pracownika biurowego, a obowiązki związane z prowadzeniem biura wykonywał S. G..

Cel zawarcia umowy o pracę w postaci osiągnięcia świadczeń z ubezpieczenia społecznego nie jest sprzeczny z ustawą, ale nie może to oznaczać akceptacji dla nagannych i nieobojętnych społecznie zachowań oraz korzystania ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych, przy zawarciu umowy o pracę na krótki okres przed zajściem zdarzenia rodzącego uprawnienie do świadczenia w celu uzyskania świadczeń obliczonych od tej podstawy. Taka umowa o pracę jest nieważna jako sprzeczna z zasadami współzycia społecznego.

Odnosząc się do zarzutów pełnomocnik ubezpieczonej dotyczących naruszenia przepisów postępowania administracyjnego należy wskazać, iż postępowanie sądowe w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych skupia się na wadach wynikających z naruszenia prawa materialnego, a kwestia wad decyzji administracyjnych spowodowana naruszeniem przepisów postępowania pozostaje poza przedmiotem postępowania.

Wobec powyższego Sąd na podstawie art.477¹⁴§1 k.p.c. oddalił odwołania.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art.98§1 i 3 k.p.c. w zw. z art.99 k.p.c., zgodnie z zasadą odpowiedzialności stron za wynik postępowania.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art.98§1 i §3 k.p.c., zgodnie z treścią którego strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony, w tym koszty wynagrodzenia profesjonalnego pełnomocnika.

W uchwale z dnia 6 lutego 2016 roku (III UZP 2/16) Sąd Najwyższy wskazał, iż w sprawie o ustalenie istnienia bądź nieistnienia stosunku ubezpieczenia społecznego lub jego zakresu (o objęcie obowiązkiem ubezpieczenia społecznego, o podleganie ubezpieczeniom społecznym) do niezbędnych kosztów procesu zalicza się wynagrodzenie reprezentującego stronę radcy prawnego, biorąc za podstawę zasądzenia opłaty za jego czynności z tytułu zastępstwa

prawnego stawki minimalne określone w §6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (jednolity tekst: Dz.U. z 2013 r., poz. 490 ze zm.).

Od 1 stycznia 2016 roku obowiązuje rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 roku, poz.1805). Zgodnie z treścią §21 ww. rozporządzenia do spraw wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie rozporządzenia stosuje się przepisy dotychczasowe do czasu zakończenia postępowania w danej instancji. Wysokość kosztów zastępstwa procesowego należy zatem ustalić na podstawie §11 ust.2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (tekst jednolity Dz.U. 2013.490), przy uwzględnieniu treści §2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 29 lipca 2015 roku zmieniającego rozporządzenie w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. z 2015 roku, poz.1078).

Wartość przedmiotu sporu wynosiła 4.518 zł, zatem wysokość kosztów wynagrodzenia pełnomocnika wynosi 600 zł (§6 punkt 3 ww. rozporządzenia z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu).

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi ubezpieczonej.

16.01.2017 r.